

Time: 2 Hours

Marks: 60

- Instructions:**
1. All questions are compulsory.
 2. Draw a neat diagram wherever necessary.
 3. Figures to the right indicate full marks.

Note: As this examination will be conducted offline, students will be granted an additional 30 minutes.

Q. No.1. Select the correct answer and rewrite the same. (30 marks)

- 1) Per Capita income is calculated by dividing national income by -----
a. Wage rate b. Interest rate c. Population d. Nominal rate
- 2) When depreciation is deducted from GNP, the net value is -----
a. NDP b. NNP c. disposable income d. borrowed income
- 3) Human development concept was developed by -----
a. Keynes b. Marshall c. Pigue d. Mahbub-al-Haq
- 4) Human development report is released by -----
a. UNCTAD b. World Bank c. IMF d. UNDP
- 5) Countries with HDI value below 0.5 are considered to have ----- a level of human development
a. High b. Very high c. Moderate d. Low
- 6) Theory of PPP is propounded by -----
a. Brahmada b. Keynes c. Cassel Gustav d. Marshall
- 7) Disposable income = Income - -----
a. Wealth tax b. Income tax c. Capital gain d. Property tax
- 8) The point when ADF and ASF intersect is called
a. Total Demand b) Effective demand c. Inflationary Gap d. Market Demand
- 9) The aggregate supply curve slopes.....
a. Upward b. downwards c. Horizontal d. Parallel to Y axis from the beginning
- 10) explains the relationship between unemployment rate and inflation rate.
a. Engel Curve b. Offer curve c. Demand Curve d. Phillips curve
- 11) In the..... Phillips curve is vertical.
a. short run b. long run c. medium term d. very long run
- 12) J M Keynes theory is applicable in the----
a. short run b. long run c. short to medium d. medium to long run

13. Keynesian macroeconomics concentrated on _____ of the market.
 a. Supply side b. demand side c. Both a and b d. saving side
14. The curve which is a schedule of minimum amount of proceeds required to provide various levels of output is called.....
 a. Aggregate supply b. Aggregate demand c. Unemployment d. Total spending
- 15) presented an empirical theory of inflation is known as the Phillips curve
 a. J.M. Keynes b. Adam Smith c. David Ricardo d. A.W. Phillips
- 16) ____ curve shows the goods market equilibrium.
 a. IS b. LM c. Demand d. Supply
- 17) The slope of the LM curve is ____.
 a. Positive b. Indirect c. Zero d. Negative
- 18) ____ markets are in equilibrium when IS curve and LM curve intersect.
 a. Goods and capital b. Goods and money c. Money and Capital d. Foreign Exchange
- 19) _____ will cause the IS curve to shift to the left.
 a. Increase in government spending b. Increase in taxes
 c. Increase in transfer payments d. Decrease in Taxes
- 20) ____ policy brings out the crowding out effect.
 a. Monetary b. Fiscal c. Foreign Exchange Rate d. Income
- 21) _____ is an instrument of fiscal policy.
 a. Bank Rate b. CRR c. OMO d. Tax
- 22) ____ model is helpful to analyze the effectiveness of both monetary and fiscal policies in the economy.
 a. IS-LM b. Aggregate demand c. Aggregate supply d. Input-Output
- 23) Foreign direct investment is a part of _____.
 a. Trade account b. Capital account c. Current account d. Expenditure Account
- 24) Expenditure switching policies to correct BOP deficit include of
 a. Increase in rate of interest b. Appreciation c. Revaluation d. Devaluation
- 25) Lowering the value of domestic currency against foreign currency by the government is known as
 a. Revaluation b. Depreciation c. Devaluation d. Appreciation
- 26) Which of the following is not a component of the Balance of Payments?

- a. Real account b. Current account c. Capital account d. Trade Account

27) When payments of foreign exchange are more than receipts, then the Balance of Payments is _____

- a. Surplus b. Deficit c. Balanced d. Zero

28) Depreciation of currency takes place through

- a. Government b. Central bank c. IMF d. Market forces

29) To correct inflation and deficit both monetary and fiscal policy should be

- a. Cheaper b. Expansionary c. Neutral d. Contractionary

30) Devaluation results in

- a. Immediate Increase in Domestic Price b. Cheaper imports
c. Cheaper exports d. Costly Exports

Q. No.2. Answer any one of the following. (7.5 marks)

- A. What do you mean by national income? Explain its features.
B. Bring out the relation between nominal and real interest.
C. Explain the concepts of HDI and variables included in it.

Q. No.3. Answer any one of the following. (7.5 marks)

- A. Explain the determinants of aggregate demand.
B. Write a note on inflationary gap.
C. Examine the behaviour of long run Phillips curve.

Q. No.4. Answer any one of the following. (7.5 marks)

- A. Explain the derivation of IS Curve.
B. Discuss the causes for shift in LM curve.
C. Write a note on IS LM in India.

Q. No.5. Answer any one of the following. (7.5 marks)

- A. Explain the concept of Balance of payments disequilibrium in an open economy.
B. Discuss Mundell-Fleming model in brief.
C. Explain the effectiveness of de-valuation with *J*-curve.

Xxxxxx

मराठी रूपांतर

वेळ: 2 तास

गुण: ६०

सूचना: 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2. आवश्यक तेथे एक व्यवस्थित आकृती काढा.

3. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

- सदर परिक्षा offline पद्धतीने घेण्यात येणार असल्याने विद्यापीठाच्या नियमानुसार विद्यार्थ्यांना अतिरिक्त अर्धा तास देण्यात येत आहे.

प्र. क्र.१. योग्य उत्तर निवडा आणि विधाने पुन्हा लिहा .

(३० गुण)

१) दरडोई उत्पन्नाची गणना राष्ट्रीय उत्पन्नाला ----- ने भागून केली जाते.

- a. मजुरीचा दर b. व्याजदर c. लोकसंख्या d. नाममात्र दर

२) जेव्हा GNP मधून घसारा वजा केला जातो तेव्हा निव्वळ मूल्य----- असते.

- a. एन.डी.पी b. एन.एन.पी. c. खर्चयोग्य उत्पन्न d. कर्ज घेतलेले उत्पन्न

३) मानव विकास संकल्पना ----- यांनी विकसित केली.

- a. जे.एम.केन्स b. अल्फ्रेड मार्शल c. ए.सी. पिगू d. महबूब-अल-

हक

४) मानव विकास अहवाल _____ यांनी प्रसिद्ध केला आहे.

- a. UNCTAD b. जागतिक बँक c. IMF d. UNDP

५) ०.५ पेक्षा कमी एच.डी.आय. मूल्य असलेल्या देशांचा मानवी विकासाचा ----- स्तर मानला जातो.

- a. उच्च b. खूप उच्च c. मध्यम d. कमी

६) PPP (खरेदी शक्ती समते)चा सिद्धांत ----- यांनी मांडला होता.

- a. ब्रह्मदंड b. जे.एम.केन्स c. गुस्ताव कॅसल d. अल्फ्रेड मार्शल

७) खर्चयोग्य उत्पन्न = उत्पन्न - _____

- a. संपत्ती कर b. आयकर c. भांडवली नफा d. मालमत्ता कर

८) ADF आणि ASF ज्या बिंदूला छेदतात तो बिंदू म्हणतात.

- a. एकूण मागणी b) प्रभावी मागणी c. महागाईचे अंतर d. बाजार मागणी

९) एकूण / समग्र पुरवठा वक्राचा उतार

- a. ऊर्ध्वगामी b. ऋणात्मक c. क्षैतिज d. सुरुवातीपासून Y अक्षाच्या

समांतर

१०) बेरोजगारीचा दर आणि महागाई दर यांच्यातील संबंध स्पष्ट करतो.

- a. एंजेल वक्र b. ऑफर वक्र c. मागणी वक्र d. फिलिप्स वक्र

११)..... मध्ये फिलिप्स वक्र अनुलंब (उभा) आहे.

- a. अल्पकाळात b. दीर्घकाळात c. मध्यम काळात d. अति दीर्घ

काळात

१२) जे. एम. केन्स सिद्धांत ----- मध्ये लागू आहे.

- a. अल्पकाळात b. दीर्घकाळात c. अल्पकाळ ते मध्यम d. मध्यम ते

दीर्घकाळापर्यंत

१३) केनेशियन समग्रलक्षी अर्थशास्त्र बाजाराच्या _____ वर केंद्रित आहे.

- a. पुरवठा बाजू b. मागणी बाजू c. अ आणि ब दोन्ही d. बचत बाजू

१४) उत्पादनाच्या विविध पातळी प्रदान करण्यासाठी आवश्यक असलेल्या किमान रकमेचे शेड्यूल(परिशिष्ट) असलेल्या वक्राला म्हणतात.

- a. एकूण पुरवठा b. एकूण मागणी c. बेरोजगारी d. एकूण खर्च

१५) चलनवाढीचा प्रायोगिक सिद्धांत मांडला तो फिलिप्स वक्र म्हणून ओळखला जातो.

- a. जे.एम. केन्स b. अॅडम स्मिथ c. डेव्हिड रिकार्डो d. ए.डब्ल्यू

फिलिप्स

१६) _____ वक्र वस्तू बाजारातील समतोल दर्शवितो.

- a. IS b. LM c. मागणी d. पुरवठा

१७) LM वक्राचा उतार _____ आहे.

- a. सकारात्मक b. अप्रत्यक्ष c. शून्य d. नकारात्मक

१८) IS वक्र आणि LM वक्र एकमेकांना छेदतात तेव्हा _____ बाजार समतोल स्थितीत असतात.

- a. वस्तू आणि भांडवल b. वस्तू आणि पैसा c. पैसा आणि भांडवल d. परकीय विनिमय

१९) _____ IS वक्र डावीकडे सरकण्यास कारणीभूत ठरेल.

- a. सरकारी खर्चात वाढ b. करात वाढ c. हस्तांतरण देयकांमध्ये वाढ d. करात

घट

२०) ___ धोरण प्रतिसारक परिणाम बाहेर आणते.

- a. मौद्रिक b. राजकोषीय c. परकीय चलन दर d. उत्पन्न

२१) ___ हे वित्तीय धोरणाचे साधन आहे.

- a. बँक रेट b. सी.आर.आर. c. ओ.एम.ओ. d. कर

२२) _____ प्रतिमान अर्थव्यवस्थेतील आर्थिक आणि वित्तीय धोरणांच्या परिणामकारकतेचे विश्लेषण करण्यासाठी उपयुक्त आहे.

- a. IS-LM b. एकूण मागणी c. एकूण पुरवठा d. आदाने -प्रदाने

२३) थेट परकीय गुंतवणूक हा _____ चा एक भाग आहे.

- a. व्यापार खाते b. भांडवली खाते c. चालू खाते d. खर्च खाते

२४) व्यवहार शेषातील तूट दुरुस्त करण्यासाठी खर्च बदलण्याची (Expenditure switching) धोरणासहितसमावेश होतो.

- a. व्याजदरात वाढ b. उर्ध्वमूल्यन c. पुनर्मूल्यांकन d. अवमूल्यन

२५) देशांतर्गत चलनाचे मूल्य विदेशी चलनाच्या तुलनेत सरकारने कमी करणे याला असे म्हणतात.

- a. पुनर्मूल्यांकन b. घसारा c. अवमूल्यन d. उर्ध्वमूल्यन

२६) खालीलपैकी कोणता व्यवहार शेष समतोलचा घटक नाही?

- a. वास्तविक खाते b. चालू खाते c. भांडवली खाते d. व्यापार खाते

२७) जेव्हा परकीय चलनाची देयके (देणी) येण्यापेक्षा जास्त असतात, तेव्हा व्यवहार शेष समतोल _____ असतो.

- a. आधीक्याचा b. तुटीचा c. संतुलित d. शून्य

२८) चलनाचे अवमूल्यन द्वारे होते.

- a. सरकार b. मध्यवर्ती बँक c. IMF d. बाजार शक्ती

२९) चलनवाढ आणि तूट सुधारण्यासाठी आर्थिक आणि राजकोषीय धोरण असते.

- a. स्वस्त b. विस्तारीत c. तटस्थ d. संकूचित

३०) अवमूल्यनाचे परिणामहोते.

- a. देशांतर्गत किमतीत तात्काळ वाढ b. स्वस्त आयात
c. स्वस्त निर्यात d. महागडी निर्यात

**प्र. क्र.2. खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर द्या.
गुण)**

(७.५)

- अ. राष्ट्रीय उत्पन्न म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
ब. नाममात्र आणि वास्तविक व्याज यांच्यातील संबंध दर्शवा.
क. HDI च्या संकल्पना आणि त्यात समाविष्ट केलेले चल स्पष्ट करा.

**प्र. क्र.3. खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर द्या.
गुण)**

(७.५)

- अ. एकूण मागणीचे निर्धारक स्पष्ट करा.
ब. भाववाढ दरीवर टीप लिहा.
क. दीर्घकालीन फिलिप्स वक्राच्या वर्तनाचे परीक्षण करा.

**प्र. क्र.4. खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर द्या.
गुण)**

(७.५)

- अ. IS वक्र काढण्याची पद्धत स्पष्ट करा.
ब. LM वक्र सरकण्याच्या कारणांची चर्चा करा.
क. भारतातील IS-LM वर टीप लिहा.

**प्र. क्र.5. खालीलपैकी कोणत्याही एकाचे उत्तर द्या.
गुण)**

(७.५)

- अ. खुल्या अर्थव्यवस्थेत व्यवहारतोल असमतोल ही संकल्पना स्पष्ट करा.
ब. मुंडेल-फ्लेमिंग प्रतिमानाची थोडक्यात चर्चा करा.
क. J-वक्रा सह अवमूल्यनाची परिणामकारकता स्पष्ट करा.